

SAVA

izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Stürgkh in Berchtold.

Minoli teden se je vršila na Dunaju konferenca čeških in nemških poslancev, ki naj bi našla pot, kako uvesti v kraljevino Češko zopet normalne razmere.

Kakor znano je bil češki deželni zbor vsled obstrukcije nemških poslancev delanezmožen. Vlada ga je razpustila ter nastavila komisijo, ki upravlja deželne posle. S tem korakom je vlada odvezala največji avstrijski kronovini avtonomijo in, ker se grofu Stürgkhu zdi absolutistično vladanje dosti enostavnejše kakor ustavno, se niti ne zmenja, da bi vsaj poizkusil razmere na Češkem nekako sanirati. Mož kalkulira namreč tako: Dokler vlada na Češkem komisija, obstruirajo Čehi v državnem zboru, dokler pa Čehi obstruirajo, se lahko branim sklicati državni zbor z izgovorom, da bi bilo to itak brezuspešno. Naš premijer namreč tudi državnega zbora noče iz enostavnega vzroka, ker se boji, da bi se vlado prav energično pozvalo na odgovor radi svoje ustavalomnosti in radi vladanja s paragrafom 14.

V delegacijah je grof Stürgkh hitel zatrjevati kako iskreno ljubi ustavnost. Obljubil je, da bo vlada z vsemi mogočimi in nemogočimi poizkusi skušala doseči spravo na Češkem, ker bi imelo za posledico, da bi bila pot za sklicanje državnega zbora prosta. Vse te sladke besede pa so držale le toliko časa, dokler je trajalo zasedanje delegacij. Ko so delegatje dovolili skoro milijardo, večinoma za neproduktivne vojaške namene, je Stürgkhova ljubezen do ustavnosti takoj minila in kot pozdrav k spravnim konferencam je vlada zopet uveljavila kar tri nove zakone s § 14.

Jasno je torej, da grof Stürgkh noče državnega zbora, da noče ljudske kontrole. A najžalostnejše pri tem je pač to, da poslanci to počenje vlade mirno trpe. Nekako mrtvilo se je polastilo avstrijskih narodov in nobena še tako važna zadeva jih več ne zbudi iz letargije. Leta 1848 je nastala revolucija v dosegu ustave, leta 1914. se pa pravzaprav živ krst več ne zmenja, ali se vlada ustavno ali absolutistično.

Ta zaspanost pa se utegne nad avstrijskimi narodi hudo maščevati. Pred pragom je revizija pogodbe med Avstrijo in Ogrsko in ogrski ministrski predsednik grof Tisza že naznanja, da bo treba marsikaj popraviti v korist Ogrske. Dočim ima Ogrska ščititi le interese veleagrarcev, ima Avstrija jemati ozir tudi na industrijo. In ravno avstrijska popustljivost napram Ogrski nam je podarila colninsko politiko, ki je učinkovala tako izborna, da imamo naprimer danes najdražje žito celega sveta. Nedvomno bodo tudi sedaj poskušali ogrski magnatje doseči čimveč koristi na račun Avstrije.

In v tako važnem trenutku je Avstrija brez parlamenta. Kdo naj bo pravzaprav pri bodočih pogajanjih odpora sila proti velekapitalističnim pretiranostim ogrskih agrarcev? Mar avstrijska vlada, ta mešanica breznačajnosti in nezmožnosti? Ali ni to smešen prizor: Grof Stürgkh proti grofu Tiszi! Tu nikake inicijative, nikake misli, nikakega dejanja. Tam pa brezobziren, celo brutalen oligarh, ki ima že v lastnem interesu dosti vzroka, pridobiti Ogrski kolikor mogoče največ koristi. Le močen avstrijski parlament bi bil lahko protiutež požrešnim ogrskim zahtevam. A grof Stürgkh noče parlamenta in ljudskim zastopnikom je zvođenela kri v žilah in udali so se v voljo Stürgkhovo — za plačilo in brez plačila, kakor so nam tako jasno dokazali zadnji škandali na Češkem.

Notranji derutnosti v Avstriji pa sledi v še mnogo večji meri zunanja. Dočim vodi našo notranjo politiko nezmožni grof Stürgkh, uganja svoje eksperimente v zunanji politiki grof Berchtold. Oba grofa — oba nezmožna! Človeku se nehote vsiljuje misel, da je nezmožnost avstrijskemu plemstvu že nekako prirojena. Kar smo namreč doživeli zadnje čase v zunanji politiki, pravzaprav že ni več nezmožnost nego naravnost zanemarjanje službenih dolžnosti. Saj naslov zunanjega ministra ni le častno mesto, ampak tudi plačana služba, katero precej drago plačujejo avstrijski davkoplačevalci.

Jedro naše zunanje politike je še vedno Albanija, ona Albanija, v katere stvaritev je položil Berchtold vse svoje duševne moči. A ravnotako

kakor je z duševnimi močmi grofa Berchtolda, slično je tudi z Albanijo.

Najprej je prišla znana afeta z Esad pašo, v katerem je videla Avstrija italijanskega konfidenta. Pruski ritmojster, ki je prevzel iz dolgega časa tudi vladanje Albaniji, se je moral udati pritisku in je Essada odstavil. A Italija je takoj protestirala. Potem je naš proteže, albanski knez, na pritisk italijanskega poslanika zbežal na laško ladjo. V Avstriji je vse protestiralo proti Italiji in knez se je zopet povrnil v Drač in je takorekoč ujetnik v svoji palači. Zunaj mesta so se uporniki utaborili in naskočiti so hoteli Drač. Mednarodna kontrolna komisija je začela pogajanja, a dospeli so končno do mrtve točke. Albanci nočejo namreč nič vedeti o knezu Viljemu I. in zahtevajo mohamedanskega vladarja. Tega jim kontrolna komisija ni mogla priznati in pogajanja so se razbila. Velesile so med tem poslale pred Drač svoje ladije, ki pa imajo ukaz, da ne smejo na noben način poseči aktualno v notranje albanske razmere, ampak da naj bodo le nekaka kneževa telesna straža.

Med tem pa se je prigodil slučaj, ki je zopet razburil vso avstrijsko in italijansko javnost. Holandski stotnik Fabius je namreč zadnji teden dal aretirati dva italijanska državljana z motivacijo, da sta dajala iz Drača upornikom znamenja. Ko je laški poslanik Aliotti to izvedel, je zahteval takojšnjo oproščenje obeh ter zagrozil celo, da dá izkrcati oddelek italijanskih mornarjev. Glavni poveljnik Thompson se je branil in šele knez je moral odločiti, da se italijanska državljana izpustita. Radi tega je sedaj v obeh državah vse po konci. Avstrija dolži Italijane izdajstva, Italija dolži Avstrijo intrig. Avstrijska javnost zahteva odločen nastop proti Italiji in širokoustni sosedu upijejo kar najglasnejše proti Avstriji. Vse skupaj je torej mešanica, pri kateri se nikdo ne spozna, kdo je gost in kdo je natak. Vse to pa se dogaja med zaveznicama in po Berchtoldovem zatrdilu krepki ravno Albanija to medsebojno zvezo, „ker politika obeh držav v Albaniji popolnoma soglašata.“

Človek dobi utis, da sploh nihče ne ve, kaj hoče. Avstrija tega gotovo ne ve, knez Wied tudi

PODLISTEK.

Leo P.:

Kako sem potoval kot dijak.

Dalje.

Pri Sv. Ani sva našla veliko cinobra. Saj se je pridobivalo tu živo srebro. Po serpentinasti poti sva prišla okoli poldneva na vrh Ljubelja, kjer stojita na meji dva velika stebra. Postavila sva se tako, da sva stala z eno nogo na Kranjskem, z drugo na Koroškem. Prvikrat sem prišel z domače dežele in ta ponos me je prevzel nad vse. Ozirala sva se po gorskih velikanih, le žal, da nama je zapirala razgled megla.

S koroške strani je primahal „vandrovc“ in naju je pozdravil s „Servus, Kunden!“

Osuplo ga je gledal moj spremljevalec, zato sem mu pojasnil, da je to obči pozdrav potujočih rokodelcev. Moj tovariš mu je pričel razlagati, da sva dijaka in da potujeva v zabavo Poteze na obrazu rokodelčevem so se spreminjale Misli si je najbrže, da imava dosti sredstev. Bil je okrog 30 let star Bal bi se naju ne bil A spoznal sem njegovo nakano, pričel sem tožiti, da sem lačen, da sem brez denarja in najboljšje je bilo, da sva se brž oddaljila proti Celovcu.

Na tej poti sva srečala še precej rokodelcev, s katerimi smo se pozdravljali z znanim pozdravom. Pripeljal se je za nama tudi nek gospod, ki naju je vzel na prošnjo v svojo kočijo in naju peljal

do dravskega mostu. Zelo hvaležno sva se poslavljal in hitela dalje po poti, dasi sva pošteno trpela vsled žuljev na nogah. Zanimala naju je Koroška dežela, kjer toliko trpi slovenski živelj, dasiravno ima vso zgodovinsko pravico, tam gospodovati. So pač Slovenci ponižni in premalo energični. Sami večkrat lezelo oholemu Nemcu pod podplate in namesto da nastopajo skupno in solidarno, se med seboj bijejo in prepirajo v blagor ljudstva, ki se pri tem vidno germanizira. Želeti je pač, da nastopi kaka energična, silna avtoriteta, ki bi vodila Slovenijo v odločilen boj.

Zvečer sva dospela vsa utrujena v glavno mesto Koroške. To je bil za naju izvenredni dogodek. Izbrala sva si prenočišče, potem pa postopala po ulicah, dasiravno sva komaj vlačila za seboj noge. Drugi dan sva si ogledala znamenitosti, poslala sva zmagoslavne pozdrave domov, kjer so bili radi naju gotovo v nemalih skrbeh.

Hvala Bogu, imela sva sorodnike, kjer sva se pokrepčala in dobila tudi nekaj drobiža. Zvečer sva zgodaj legla k počitku, zjutraj na vse zgodaj pa sva že krenila proti Gradcu. Dva dni sva korakala, nekaj časa sva se pa tudi vozila. Naletela sva pač večkrat na prijazne voznike. Popoldne okoli pete ure sva se odpočila v Velikovcu, kjer je hud boj z Nemci. Oglasila sva se v Narodnem domu, želja, da dospeva čimprej v Gradec, pa naju je silila na nadaljno pot. Zmračilo se je, ko sva hodila že zopet dve uri. Otožno mi je postalo. Gledal sem na Karavanke, na drugi strani katerih

je Ljubljana, kjer so bili moji roditelji, kjer bi mi bilo prijetno in ne bi taval v tujini v temni večer. Nobene vasi ni bilo blizu. Pa pogum! Le dalje, magari vso noč! Bližala sva se proti Golovcu, konecno pa naju je premagala utrujenost. Legla sva ob kraju ceste in zasnivala najslajše sanje, iz katerih naju je vzbudil zjutraj voznik, ki naju je v spremstvu s kletvinami brcal s ceste, sredi katere sva se prikotalila v krepkem spanju.

Ni nama bilo prijetno, akoravno naju je obsijalo zlato solnce nad vse ljubeznivo. Zaspana, zmučena, lačna sva bila, toaleta pa nad vse priporočljiva! Kaj sva hotela? Osnažila sva se, napila se vode, pa že sva šepala dalje. Prišlo pa je še hujše. V Ribišwaldu, mislim, kamor sva dospela okoli devete ure, prijel naju je orožnik in peljal na orožniško postajo. Ni verjel, da sva dijaka, ki potujeta v zabavo. Zdelo se mu je, da sva dva potepuha, ali pa, da sva vsled slabih izpričeval ušla z doma. Pregledal nama je nahrbtnika in malenkostno svoto denarja, ki sva jo mogla predložiti, je le še bolj utrdila njegov sum. V tem mučnem položaju sva se izgovarjala, da nama pošljejo roditelji denar v Gradec in prosila sva, da naj se informira sitni mož postave o naju te grafično. Po dolgem dokazovanju je bil pripravljen pustiti na svobodo mojega tovariša, mene pa ne. Morebiti sem bil bolj kot on podoben hudodelcu. Je že tako! Saj me je imel nekoč tudi nek gospod v Sofiji, s katerim sem se seznanil na turškem konsulat, za bebastega Avgusta v cirkusu. Dalje.

ne, kontrolna komisija tudi ne in Italija se dela, kakor bi tega ne vedela.

Jasno je sedaj tudi, zakaj je Italija brez vsega takoj pritrdila avstrijskemu predlogu, da zasede albanski „prestol“ princ Wied. Poznala je prvič moža, drugič pa avstrijsko politiko in vedela je, da bo žela le ona. Baje se tudi že govori o laški protekciji nekega mohamedanskega princa za albanski prestol. Avstrija je pač zopet enkrat slabo računala tako kot je slabo računala pod Milanom s Srbi in pod Danevom z Bolgari.

Stürgkh in Berchtold in Berchtold in Stürgkh, to je usoda Avstrije. Da ta usoda ni nič kaj razveseljiva, to občutimo že sedaj na lastni koži. Ta usoda bo, ako ne pridejo kmalu na krmilo drugi možje, ki bodo z železno roko pomedli in ustvarili res krepko Avstrijo, še končni ruin naše države. Priznati si moramo odkrito, da nas obdaja krog sovražnikov, ki le preži na ugodni trenotek. Jasen memento naj bi bil Avstriji tudi dejstvo, da je Bolgarija zadnji trenotek opustila najetje posojila 500 milijonov v Nemčiji in se obrnila raje na Francijo in Angleško. Te dni pa obišče ruski car s svojimi najboljšimi državniki rumunskega kralja, kar bo imelo za posledico preokrenitev dosedanje, Avstriji prijazne rumunske politike v rusko smer. Kakor železni obroč se vlega okrog Avstrije veriga sovražnikov, ki bodo dosegli svoj namen, ako bodo vodili avstrijsko notranjo in zunanjo politiko možje kakor sta Stürgkh in Berchtold.

POLITIČNI PREGLED.

Cesar je popolnoma ozdravel

in odpotuje dne 26. junija za 10 tednov v Išli.

Svihov mandat.

Pri nadomestni volitvi v Žamberku, je bil izvoljen narodni socijalist Netolicky s 4410 glasovi proti socijalnemu demokratu Krejčiju, ki je dobil 4075 glasov.

Nova balkanska zveza.

Iz Peterburga se poroča, da je v ministrskem svetu v Carigradu poročal Taalat-Bei o svoji misli v Bukarešti, da je Rumunija pripravljena udeležiti se posvetovanja v Konstanci glede nove balkanske zveze, ki bi ji pripadale Turčija, Rumunija, Srbija, Grška in Črna gora. Bulgarijo bi potem prisilile zaveznice, da bi se tudi pridružila novi balkanski zvezi.

Ruska дума.

Ruska дума je kot protest proti splošni politiki ministrstva s 143 glasovi proti 99 glasovom črtala v proračunu naučnega ministrstva postavko 75.500 rubljev potnih stroškov ministrskih uradnikov.

Francoski kabinet Ribot.

Senatorju Ribotu se je posrečilo sestaviti kabinet. Njegov kabinet je sestavljen sledeče: predsedstvo in justica Ribot, zunanje Bourgeois, notranje Petra, vojna Noulens, mornarica Delcassé, finance Clementel, kolonije Chautemps, poljedelstvo Dariac, javna dela Dupuis, trgovina Réville, nauk Dessoie, dela Maumory. Po drugem poročilu je Noulens odklonil vojni portfelj in prevzame Delcassé vojno ministrstvo, Chautemps pa mornariško ministrstvo. Skupina radikalnih in socijalno-radikalnih poslancev se je zedinila na dnevni red, ki se izreka proti kabinetu Ribot.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

Namera me namerila bila, ne sicer, kakor kosovsko devojko v srbski narodni pesmi „na junaka Orlovića Pavla“, pač pa na drugo ugodno priliko.

Izza vrat raztrgane bajte prileze osel, za njem hamar in naposled „Frank“ (Evropejec), kimajoč neverjetno z zamišljenim obrazom.

Kaj pa hodijo osli v hiše, vprašam s hlinjeno naiynostjo svojega vodnika.

Obraz se mu razleze v zvite poteze orijentalnega smeha: Vendar bo „gšeft“!

Z vso jutrovsko zgovornostjo začne pripovedovati, kaj se godi za lesenimi stenami teh hiš, kaj si hodijo ogledovat radovedneži in vsi tujci, ki jih veter zanese iz štirih strani sveta v Ponilje.

Videli boste, česar še niste nikoli v življenju in tudi najbrž nikdar ne boste, ker Vaši zakoni tako početje strogo kaznujejo. In ravno za Te — včasih me vika, včasih tika, — ki si mož postave, je ta stvar zanimiva, da boš vedel, kako se to godi, posebno ker stane pogled samo bagatelo.

„Bagatela“ sicer ni bila bagatelna, posebno ne za moje razmere, vendar je bila označena svota v razmerju s pretiranimi zahtevki drugih vodnikov res nizka. Ko se mi je posrečilo stlačiti jo kljub dragomanovem zdihoivanju na polovico in ker je soodločevala ukaželjnost in radovednost, prestopila sva prag podrtije.

Revolucija v Albaniji.

Drač so po duuajskih poročilih že tako silno utrdili, da se bo mogel upirati navalu vstašev. Predstraže stoje že dve uri pred mestom. Od Ljušne sem namerava stotnik Ibrahim napad na Elbasan. Za 3000 vojakov poveljnika Prenk Bib Dobe pri Lješju je odšlo 300 zabojev orožja in municije. Knez je storil vse, da vstajo s silo potlači. Isto poročilo pravi, da je iz Epira kakih 2500 mož na poti proti Elbasanu in Ahmed beg Mati stoji s četami na meji Malisije. — Vodstvo vstašev v Luccheni je prevzel turški častnik Kemal beg. Vstaši so trdno odločeni premagati kneza Viljema. Dosegli so že mnogo uspeha in bodo v kratkem dosegli svoj cilj. Muzlimanski Albanci ne bodo nikdar priznali kneza, ki ni muzliman. Iz notranjosti dežele prihajajo poročila, da agitira agent neke tovarne za vermut, italijanski častnik Coro, za vojvodo Abruškega, da ga postavi na knežji prestol, Coro je bil baje v zvezi s polkovnikom Muricchijom.

Italijanska politika v Albaniji.

Na drugem mestu že poročamo, da sta bila v Draču aretirana dva laška podanika, namreč polkovnik Muricchi in profesor Chininga. Ko se je raznesla vest, da je holandski stotnik Fabius aretiral polkovnika Muricchija in profesorja Chininga, je poiskal neki ugledni Italijan takoj italijanskega poslanika Aliottija, ki ga je našel ravno pri diplomatičnem zajtrku ter mu to sporočil. Aliotti je takoj ustavil nekega holandskega častnika ter ga vprašal, ali je res, kar se mu je povedalo. „Storili ste nekaj nezaslišanega! Pozivljam Vas, da oba takoj izpustite in jima daste zadoščenje, sicer bom dal izkrcati 300 mornarjev in vas bom zaprl.“ Res so nato oba Italijana izpustili. Tudi holandskemu polkovniku Thomsonu je baje rekel Aliotti, da je norec. Ministrski predsednik Turkan paša pa se je pri italijanskemu poslaniku opravičil zaradi tega dogodka ter mu dal zagotovilo, da se zadeva ne preiskuje naprej. Albanska vlada je pripravljena dati italijanski vsako zadoščenje, ki bi je ta zahtevala.

Nov pretendent.

„Lokalanzeiger“ poroča iz Pariza, da podpira Rusija pretendentstvo na albanski prestol Louisa Bonaparte, ki je ruski general.

Narodno-gospodarstvo.

Najdražje žito celega sveta. V Avstro-Ogrski je v zadnjem času nastalo občutno pomanjkanje žita, posledica tega je, da je uvoz žita začel znatno naraščati. Od meseca marca t. l. pa je uvoz žita in celo moke v našo monarhijo zadobil naravnost velikanski obseg. Množina dosedaj pripeljane pšenice na primer znaša že dva milijona meterskih stotov, in računa se, da bo do nove žetve treba uvesti vsaj še poldrug milijon stotov te vrste žita. Toliko bo še potrebno pripeljati za pokritje domače potrebe. Občutno pomanjkanje žita v naši monarhiji je povzročila lanska letina, ki je bila le srednja. Ker pa je uvoz žita podvržen visoki carini iz leta 1906 in prihajajo seveda te carine v polnem obsegu do veljave, je vselej takrat, kadar je domača letina nekoliko slabejša, podražitev žita in moke neizogibna. Ker je tudi pomorsko preva-

Sprejela naju je precej čedna Arabka v beli haljini. Med tem, ko je vodnik odšel po rekvizit, uprizorila je prostitutka kar nenaprošena, pač da bi mi ne bilo dolgčas, danse arabe en costume d' Eve, dobrikajoč se mi po navadi takih žensk.

To sem pač opažal: za belce se zanimajo te rujave, marogaste in črne ženske! Evropejec jim je bil nekaj posebnega, morda boljšega. Je li konkubinat ž njimi večji užitek nego z domorodci, bela barva Frankov torej nekaj privlačnega ali so le njih napitnine odločujoče, kdo bi to vedel? Najbrž eno in drugo, da pa drugo prevladuje, sem pri splošnem značaju Vestalk, kakor zovejo take ženske Italijani, subjektivno uverjen.

Gnjusnost naslednjega prizora naj se mi oprostí opisavati.

Ne vem, kako mi je prišla naenkrat na um zabavljica Kranjcev proti Koroščem, ki je pa v zvezi z mojim dostavkom in konkretnim dogodkom imela pomen: Korošec je prvi za bikom, Kranjec pa ne bodi prvi za oslom — odkimal sem z glavo, rekel „merci“ in se obrnil proti izhodu. Ugodno priliko porabil je moj cicerone.

Na ulici bilo je še vedno bujno življenje. Stal sem zamišljen in študiral, kako je prišlo to sicer zdravo, lepo in inteligentno ljudstvo do takih perversnosti. Odgovora tedaj nisem vedel, pač pa mi je odprla oči znamenita Fuchsova knjiga Illustrierte Sittengeschichte.

Kriv je, kakor vsega današnjega zlega, tudi teh nemoralnosti kapital „Sacra auri fames“, ki jo

žanje v Avstrijo zelo drago, smo sedaj tako „srečni“, da imamo najvišje žitne cene celega sveta; in to v času ko pritiska na široke sloje delovnega ljudstva že dolgotrajajoča gospodarska kriza še vedno kakor mora. Dolžnost vlade bi bila, da se posluži pravice, ki jo ima po nekem določilu pogodbenega carinskega tarifa in vsaj za nekaj časa zniža carine za žito.

Tržne cene

na tedenski semenj v Kranju, dne 8. junija 1914			
Pšenica	100 kg	K	26.—
Rž	„	„	20.—
Ječmen	„	„	17.—
Oves	„	„	16.—
Koruza I.	„	„	18:50
Koruza II.	„	„	17.—
Ajda	„	„	24.—
Proso	„	„	20.—
Pšeno	„	„	28.—
Ješprenj	„	„	26.—
Krompir	„	„	5:20
Mleko 1 l	„	„	—20
Surovo maslo 1 kg	„	„	3:20
Maslo	1 „	„	2:90
Govedina I.	1 „	„	1:68
Govedina II.	1 „	„	1:60
Teletna I.	1 „	„	1:92
Teletna II.	1 „	„	1:80
Svinjina I.	1 „	„	1:80
Svinjina II.	1 „	„	1:70
Prekajena svinjina I.	1 kg	„	2:20
Prekajena svinjina II.	1 „	„	2.—
Slanina I.	1 „	„	1:80
Slanina II.	1 „	„	1:60
Jajca 7 kom.	„	„	—40

Na tedenjski semenj v Kranju, dne 8. junija 1914 se je prignalo: 113 glav domače govedi, 0 glav bosanske govedi, 0 glav hrvaške govedi, 11 telet, 284 prešičev, 0 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 70 glav domače govedi, 0 glav bosanske govedi, 9 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 86 v za pitane vole, 80—82 v za srednje pitane vole, 72—74 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 1.— za teleta, K 1:10 za prešiče pitane, K 2:20 za prešiče za rejo.

Ne glad, ampak izkušnja
je najboljši kuhar!

72 26—1

Izkušnje drugih dobro uporabiti, to je skrivnost jasne glave. Milijoni gospodinj, kuharskih učiteljic in kuharic so edine v hvali dr. Oetkerja preparatov; mnogoletna izkušnja jih je naučila visoko čislati dr. Oetkerja prašek za peko, vanilni sladkor, prašek za pudding, gustin, Reginalatino in dr. Oetkerja pomoč pri vkuhanju in slava mnoge razumne, mlade gospodinje temelji na stalni, pripravi vporabi teh najbolj znanih kuhinjskih pripomočkov. Na lepem regalu imajo vedno pripravljene lične Oetkerjeve zavojčke in Oetkerjeve receptne knjige in niso nikdar v zadregi, če potrka dragi gost tik pred obedom na vrata njih snažnega laboratorija, ki se v njem pripravlja v retortah iz aluminija, čistega niklja ali porcelana nektar in ambrozija za ljubljenega moža.

pozna in graja že Vergil, pokvarila je tudi Orijent. Prebivalstvo moralno hinavskih dežel, Anglije in Zjedinjenih držav, kjer se obsoja nedolžen poljub na javnih prostorih, kot nepopisen škandal, kjer je prepovedano javno predajanje tudi umetniških stvari, če so akti, kjer je javno vse tako strogo vzvišeno npravno, — v notranjosti svoji kar koprne po nenravnosti, da, perversnosti. Ker si je v hinavski domovini ne more privoščiti, se oškoduje tembolj v prostih Jutrovih deželah. Jutrovec itak ni preveč sramežljiv! Skupno zlato si privoščijo prebivalci in prebivalke dežel John Bulla in Uncle Sama pretiranih užitkov, kakor si jih ne more predstavljati ni krvava fantazija kakega marquis de Sade. Izleti v puščavo niso nič drugega nego prilika za neprenedolžen flirt raznih miss in ladies z zagorelimi Beduini.

Znano je to v domovini in ta in marsikatera javno razpoložena slika in razglednica predočuje „the flirt of the Desert“. Pa kaj zato! Domov pri sedši bo zopet brumna devica in poštena žena, ki bi začeniši o kakem naravnem ljubezenskem dogodku, naturalistični knjigi, ali ugledši kako golo žensko, ali možko nogo, siknila s sveto jezo svoj „Shoking“!

Saj njene ali njegove aventure pokriva prah puščave ali so ostali skriti za plotovi ljubezenskega „Ribjega trga“ in samo v krogu najintimnejših prijateljev ali prijateljic se šepetaje izdado sladke skrivnosti ljubezni dihaajočega Orijenta.

Dalje.

DNEVNE VESTI.

Bivši finančni minister dr. Robert Meyer je v sredo večer na Dunaju nenadoma umrl. Meyer je bil finančni minister v Bienertovem kabinetu pred imenovanjem Zaleskega. Tam ni mogel storiti nič posebnega. Občutilo bo pa njegovo izgubo dunajsko vseučilišče, kjer je kot profesor nacionalne ekonomije zavzemal odlično mesto, še bolj pa veliko izobraževalno društvo „Volksheim“, v katerem je bil predsednik. Iz Meyerjevega peresa je prišlo tudi več finančnoznanstvenih spisov trajne vrednosti.

Sedesetletnico je praznoval včeraj kranjski dekan g. Anton Koblar. V proslavo tega jubileja je g. tehant dal včeraj zvečer lepi stolp župne cerkve razsvetliti z žarnicami in iz lin obesiti pappevo ter deželno zastavo. Če se mu je tudi na njegovo lastno inicijativo med streljanjem, spuščanjem raket ter zažiganjem bengaličnega ognja priredila prav pohlevna podoknica, nam ni znano. Če bi bil g. dekan še mogel odrediti, da bi sicer dokaj skromne ovacije in čestitke prihajale od srca, potem bi mu bil včerajšnji dan prinesel vsaj nekoliko zadoščenja za različna razočaranja. Ker se pa kaj takega ne da komandirati, je g. Anton Koblar kaj občutil sam, kako hladno je zrl prebivalstvo na njegovo šestdesetletnico. Ko je gosp. dekan svojo zahvalo za prirejeno serenado zaključil z „živijo“, sta se odzvala dva ali recimo trije pevci, vse drugo pa je ostalo mrzlo, in radovedno, mnogobrojno občinstvo se je muzalo klavirni pogrebščini pred kranjskim farovžem. Nekdanji navdušeni in neustrašeni bojevnik Anton Koblar stoji osamljen ob šestdesetletnici. Niti v lastni stranki nima prijateljev in njegovo politično delovanje ne najde nikakega priznanja. „Slovenec“ se spominja Koblarja ob njegovi šestdesetletnici na prav skromen način le kot zgodovinarja. Man merkt die Absicht . . . ! Za to preziranje naj odškodujejo g. Antona Koblarja ob njegovem jubileju naše odkritosrčne čestitke. Svojemu župniku želimo k šestdesetletnici in obenem k današnjemu imendanu, da bi še dolgo vrsto let, do skrajne meje človeškega življenja, čil ter zdrav dekanoval, župnikoval in vodil politiko S. L. S. v Kranju. G. dekan je lahko prepričan, da puhte te besede rez iz srca, kajti narekovala nam jih ni toliko ljubezen do njegove čestite osebe, kakor — korist nar.-napredne stranke v Kranju!

Neverjetno preganjanje. C. kr. deželni šolski svet kranjski je premestil nadučitelja Dragotina Česnika iz Knežaka na Notranjskem v Cerklje na Dolenjsko. Kazenskim potom se ga ni upal premestiti, pač pa iz „službenih“ ozirrov. In tako bi morali šteti deželni kristjani zopet lepe stotake za nepotrebne potne stroške, če ne bi se pritožil Dragotin Česnik po svojem zastopniku dr. Franu Novaku na c. kr. naučno ministrstvo. Ko bo vsa zadeva za javnost popolnoma dozorela, poročali bomo o njej natančno, zakaj ta nečuvena krivica kaže višek najhudoobnejše zlobe sedanje kranjske klerikalne strahovlade. Nadučitelj D. Česnik je bil pred nekaj leti nadučitelj v Predosljah.

Dijaki c. kr. gimnazije v Kranju prirede v soboto, dne 13. junija ob 5. uri pop. javni telovadni nastop na gimnazijskem dvorišču (v slučaju neugodnega vremena v gimnazijski telovadnici). Vstop prost. Prostovoljni prispevki za dijaško kuhinjo se hvaležno sprejemajo.

Nad Lajhom! Komisija za odločitev prostora za gozdno veselico v prid Ljudski knjižnici je dobila zelo primeren kraj! V Čirčiškem gozdu nad Lajhom, odkoder je krasen razgled na vse štiri strani sveta, se bo vršila dne 21. t. m. od 4. ure popoldne naprej ljudska veselica, ki ima plemenit namen podpreti blagajno knjižnice in jo tako razširiti. Iz mesečnih poročil knjižnice se je slavno občinstvo že prepričalo, da je nje delovanje tako intenzivno, da zasluži gotovo podporo vsakogar in je danes na višku, tako da se lahko po obisku in številu knjig meri z vsako drugo knjižnico. In to je za napredno stvar v Kranju gotovo velikega pomena! Na plakatih bo označeno vse, kaj bo nudila ta veselica svojim posetnikom poleg popolnoma proste zabave brez natančnega programa. Dohode v ta lep senčnat kraj itak pozna sl. občinstvo in jih ni treba posebej označevati! Najkrajši je iz „dola“ čez brv po polju ob Kokri! Na svidenje tedaj! Podrobnosti objavimo danes teden.

Opozorjamo še enkrat na to bomo Prost. gasilnega in reševalnega društva, ki se vrši jutri, v nedeljo popoldan ob 3. uri. Zvečer sledi tomboli koncert na vrtu ge M. Mayer, pri katerem igra tukajšnja godba.

Gremij tiskarjev in kamnotiskarjev. C. kr. deželna vlada je z razpisom z dne 4. maja št. 10561 potrdila pravila gremija tiskarjev in kamnotiskarjev s sedežem v Ljubljani. Vsled tega se sklicuje mestni magistrat v Ljubljani na podlagi § 118 a) obrtnega reda ustanovni zadržni občni zbor na dan 16. junija t. l. ob štirih popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani, Mestni trg št. 2 prvo nadstropje s sledečim dnevnim redom: 1.) volitev načelnika in njegovega namestnika, 2.) volitev 3 članov in 2 namestnikov v načelstvo, 3.) slučajnosti. Člani se morajo združnega zbora osebno udeležiti; za legitimacijo velja vabilo.

Na potu okolu sveta. Danes sta obiskala naše uredništvo gđc. Verka Daskalov in nje brat gosp. Petko Daskalov, ki je dijak in novinar. 1. aprila 1910. sta odpotovala z dvema spremljevalcema iz Zofije, da prepotujeta ves svet ter proučita šege in navade tujih narodov. Povod potovanja je dala neka stava z bulgarskim društvom „Societe geografika et propaganda, šport, turisto internacionalo“ za svoto 250.000 frankov. Pogoj pa je bil: prepotovanje celega sveta tekom osmih let ter odpotovanje brez vseh denarnih sredstev. In res sta omenjena odšla iz Zofije z 2 parama v žepu in potno prtljago 50 kg na hrbtu. Dasi-ravno že štiri leta križarita po svetu, se jima ne pozna trud. Preživita se na ta način, da dobista male zneske za razglednico, katero podarita poslušalcem. Nad vse zanimivo pripovedujeta o svojih dosedanjih doživljajih v Afriki, Aziji in na indijskih otokih.

Obrtna razstava v tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli. Minolo nedeljo in ponedeljek je bila v poslopiju ljudske šole razstava obrtno nadaljevalne šole, ki je imela namen informirati kranjsko prebivalstvo, predvsem pa obrtnike, o uspehih obrtnega naraščaja. Odkrito moramo priznati, da smo bili prijetno iznenadeni kaj pri vstopu. Pogledali smo si najprvo razstavo obrtnega spisa, katerega je vodil Vilko Rus — in katera se je sestavljala iz navadnega pisma, poštinih listin, poslovnih sestavkov itd. v nižjem oddelku do kompliciranejših poštinih in železniških listin, poslovnih sestavkov, prošenj itd. v višji skupini. Korak naprej smo že lahko opazili knjigo vodstvo pod vodstvom vodje Fr. Ivanca. Tudi ta zbirka je obsežala vse, kar koli je potrebno obrtniku, ki hoče dandanes voditi svojo trgovino po modernih nazorih in sam, brez tuje pomoči. Učence se je uvajalo v eno- in dvomesečno poslovanje, v sestavo in vodstvo dnevnika, glavne knjige, v izstavljanje menic itd. Prav posebno nam je pa ugajala razstava risb, katero je vodil Fr. Sepaher. Opazili smo prostoročne in geometrične risbe, ki bi delale čast učencem, ki so se sistematično učili risanja. Prvenstvo zasluži tu gotovo Miha Japelj, ki je podal s slikami: „Južno sadje“, „Kožuhovina“, „Pasja razstava“ nekaj res izbornega. Za njim bi lahko imenovali sporedno Fr. Exlerja: „Živalstvo“, „Hiša v pokrajini“, „Pijače“. Fr. Mohorja: „Osnutki cvetk“. Ig. Šumi: „Menu“, „Okraski“, „Pelikana“, „Inicijalke“. Vredno se gorenjim pridružujejo A. Ručigaj: „Velikonočni svečnik“, J. Hlebčar: „Medičarsko delo“, R. Jenko: „Sedlarsko delo“, A. Flerin: „Podstavek“, „Nagrobni spomenik“, Fr. Pogačnik; A. Marčan, C. Resch: „Anatomija noge“, Fr. Kemperle in drugi. Tudi v pripravljalnemu tečaju, ki ga je vodil V. Rus, je opaziti par prav dobrih del, tako n. pr.: „Sadje“, „Svetilka“, „Stenska ura“, „Vrč“, itd. — Razstava nam je predvsem pokazala, kako se trudi vse učiteljstvo, da nekako harmonično in sistematično poučuje mlade okorne roke. Na drugi strani pa nam je bilo najboljše izpričevalo, da se obrtni naraščaj zares trudi pridobiti si vse potrebno, da končno izpolni v svojem poklicu ne le manuelno nego tudi duševno ono mesto, katero bo imelo nekoč izpolniti. Končno bi še vsem tem mladim ljudem zaklical: Vztrajajte na začetni poti! Naj ne bo konec šolskega leta tudi konec vašega učenja. Država in dežela, ki bosta imeli še največ od vaših talentov, vas pustita s poukom dveh let na cedilu. Poprimite se sami nadaljnega pouka ter uporabljajte prosti čas za neumorno učenje in izpopolnitev. Le tako si zasigurate količkaj dobro socialno stališče v teh težkih časih! M.

Tečaj za čevljarje v Kranju se bo vršil od 10. avgusta do 12. septembra. Nastavil se je namenoma v Kranju, da se omogoči udeležba obrtnikov iz Škofje Loke in Tržiča, ker je čevljarska obrt povsodi dobro zastopana. Vodil ga bo strokovni učitelj dunajskega obrtno-pospeševalnega urada gos. delovodja Fr. Kumeršek, ki poučuje tudi v vzornih obratih tega urada. Udeleženci lahko pričakujejo od tega izvežbanega mojstra, da bodo v tečaju, v katerem se bo tudi praktično delalo, dobro izpolnili svoje znanje, za katerim morajo stremiti, če se hočejo obdržati kljub tovarniški konkurenci. Prijave sprejema obrtna zadruga v Kranju in je samo še nekaj mest prostih.

K Gospe Sveti. Na tozadevno zadnjo notico v „Savi“ se je za ta zlet vzbudilo precejšnje zanimanje med občinstvom in obeta se obila udeležba. Čitalniški odbor je dobil tudi zagotovilo Narodne čitalnice v Celovcu, da se tega izleta udeleži tudi to edino bratsko društvo v tužnem Korotanu, ki bo vrhutega prevzela popolno oskrbo v hotelu Trabesinger v Celovcu. Kakor znano, se je določil praznik Sv. Petra in Pavla, ko so vse trgovine zaprte. Med občinstvom bodo cirkulirale prijave pole najkasneje do 22. t. m. Kdor se namerava zleta udeležiti, naj v kolono zapiše besedo „da“, drugi „ne“. Nato se bodo okrožnice „Sokola“ „Merkurja“ in „Čitalnice“ revidirale in se bo postavila pobiralna pola za znesek za vožnjo, ki bo znižana, znašala bo približno 5 K semintja. Kdor prijavi udeležbo, je za plačilo voznine zavezan. Ko bodo zneski pobrani, se poskrbi potrebno za znižano vožnjo in skupno karto, tako, da posameznik na dan izleta ne bo imel nobene zamude pri blagajni na kolodvoru. Na poznejše prijave se

ne bo moglo ozirati. Prijavite se torej v velikem številu za pohod k vojvodskemu prestolu. Program zleta je sledeč: Ob 7. uri zjutraj iz Kranja, smo ob 10. uri dop. v Celovcu, tam eno uro za zajutrek, ob 11. uri naprej k Gospe Sveti z vlakom, odkoder se vrnemo ob 2. uri v Celovec, kjer bo v hotelu Trabesinger skupno kosilo za vsakogar po lastni izberi. Zvečer ob pol 8. uri nazaj.

Obtožnica proti ljubljanskemu škofu. Pod tem naslovom piše „Die Wartburg“: Dne 23. januarja je bila v poslanski zbornici imunizirana neka v Ameriki izšla knjiga. „Škof proti župniku“, ji je naslov. Iz povesti o zatiranju nasilno vpokojenega župnika Berceta iz Sore si lahko pridobimo na temelju uradnih spisov ostrašujoč vpogled v nasilno, samovoljno gospodstvo strogo vatikansko mislečih škofov. V tem slučaju je bil nezaščiten župnik vkljub odporu vse občine z bajoneti izgnan iz njegovega župnišča. Pri tem je celo tekla kri. Knjiga osvetljuje marsikatero praktilno, s katerimi klerikalizem vzdržuje svoje gospodstvo. Škof Jeglič je svoji duhovščini ukazal, naj vpliva na to, da bodo na smrt bolniljudje v oporokah večja ali manjša volila ostavljali njegovim zavodom. Kakšne sadove rodi takšno uradno ukazano testamentolovstvo, se na drobno opisuje v knjižici. Ves čin, kako postopa škof s podrejenimi župniki, živo spominja na sodbo rimskega prelata dr. Scheicherja, ki se je izrazil, da je škof podoben Gesslerju visoko na konju, župnik pa ubogemu gozdnemu čuvaju z gore Rigi, ki zdihuje v ječi . . . Tako „Slovenski Narod“. Dostavljamo toplo priporočilo, da si nabavi vsak Slovenec knjigo „Škof proti župniku“, ki se dobi v vseh narodnih knjigarnah za 1 K. Knjiga opisuje vnebovpijoče krivice in razkriva glavnega povzročitelja neznosnih razmer na Kranjskem. Berite jo s pomislekom!

Izid dirke Kluba slov. kolesarjev „Ilirija“ je bil sledeči: Prvi je prišel Rebolj Ivan št. 1 v 40 min. 9 dve petini sek. Drugi Ogrin Fran št. 4. 42 min. 21 ena petina sekunde. Tretji Ciber Ivan št. 15. 42 min. 35 sek. Četrti Šega Ferdo št. 3. 42 min 38 sek. V maksimalnem času — 50 min. — je došlo še 5 dirkačev, ki so dobili vsi diplome. Startali so vsi (16 po številu). Dirka se je vršila v najlepšem redu, start in cilj sta funkcionirala točno. Pri Sv. Miklavžu je padel Kastelic Aflonz, ker je prehitro zavil. Dobil je lahke poškodbe, a ga je takoj obvezal g. dr. Demšar, ki je vozil v avtomobilu za dirkači. Prvo darilo je srebrna kupa vredna 50 kron, drugo je kukalo (Feldstecher) 35 kron, tretje je športna ura 20 kron, četrto darilo je listnica, okovana s srebrom, vredna 15 K. Dirka je jako lepo iztekla. Občinstva je bilo do 1500, ki je z velikim zanimanjem sledilo dirki. Avto je dal na razpolago in tudi sam vozil ing. Hille, za kar mu gre predvsem zahvala. Prvi štirje dirkači so vozili kolesa Adler domače tvrdke Gorec.

Promenadni koncert tukajšnje godbe bo v soboto zvečer ob pol 9. uri na Glavnem trgu. Spored: 1. F. Režek: „Blaue Brigade koračnica“. 2. I. Thönig: „Sveža gorska sapica“, valček. 3. Unrath: „Kralja Karola koncertna koračnica“. 4. A. Pöschl: „Cvetke z Italije“, valček. 5. Ludwig: „Odmev“. Slovo vojaka, pesem. 6. A. Pöschl: Burska vojska“, koncertna koračnica. 7. M. Vilhar: „Po jezeru“, pesem. 8. A. Pöschl: „Tovariš“, koračnica.

10 letnica Jeseniškega Sokola se je završila minolo nedeljo ob krasnem vremenu in obili udeležbi. Iz vseh strani so prihili Sokoli in drugo občinstvo, da počaste mlado društvo ob njega desetletnici. Obširnejše poročilo priobčimo prihodnjici.

Seja vodovodnega odbora za Kranj in okolico dne 2. junija 1914. Predsednik poroča, da je vodnjak v Britofu pokvarila Katarina Bučar. Vsled tega ima plačati znesek 28'60 K, kar je imenovana tudi storila. C. kr. okrajno glavarstvo je naznanilo, da zahteva deželna vlada reverz radi vodovoda čez novi savski most na kolodvor. Sklene se, da se dež. vladi poda zahtevani reverz. Janez Bitenc posestnik na Hujah št. 17 se je pravomočno zavezal, da odstopi vodovodnemu odboru popolnoma brezplačno potrebno zemljišče za napravo javnega vodnjaka na Hujah pred njegovo hišo št. 6. Deželni odbor je naznanil, da je odklonil prošnjo za posredovanje pri deželni vladi, da se razveljavi prepoved pranja v Kokri, ker od takega posredovanja ni pričakovati uspeha. Josip Frena, vodovodni paznik, je predložil račun za dnevnine v znesku K 42'—, ki se mu po pregledu tozadevnih dokazilnih listin izplačajo. Dalje je vložil prošnjo za nabavo novega kolesa, ali pa da se mu zviša letni pavšalni znesek vsaj na K 100'—. Makso Fock predlaga, da se prošnji ne ugoti, ker letni pavšalni znesek K 50'— zadostuje. Josip Frena je naznanil, da so na progi Kranj do km 13'2 se nahajajoči hidranti in zapahi potrebni popravila. Janez Cebašek iz Šenčurja je gasil apno z vodo iz javnega vodnjaka. Predlaga se, da se mu da pismen ukor. Janez Mrak iz Šenčurja še vedno pere v napajalnem koritu. V Voklem pa so v napajalnem koritu prali umazano kuhinjsko posodo in drugo hišno opravo. Marija Košnik iz Britofa je prala in snažila hišno opravo v javnem napajalnem koritu. Sklene se soglasno, da se naj vse stranke povabi in zasliši, ter ostro

Dne 4. in 5. julija V. zlet Gorenjske sokolske župe v Kranju.

posvari. Isti paznik poroča, da je še letos potreba popraviti in tlakovati vsa napajalna korita v Voklem, Senčurju, Srednji vasi, Lužah in na Primskovem, kar bo stalo približno 800 do 900 K. Sklene se, da naj vsak odbornik v svoji občini pregleda in zapiše, kaj je popravila potrebno ter v prihodnji seji poroča. Po vseh vaseh so skoro vsa zasebna vodovodna pokrivala za cestne zapahe zasuta z gramozom. Ker bo letos revizija vodovoda je treba pozvati vse hišne posestnike, da morajo v najkrajšem času zopet dvigniti in tlakovati pokrivala, sicer bi moral dati to delo izvršiti vodovodni odbor na stroške dotične stranke. Sklene se, da se imajo v 5 tednih izvršiti ta popravila. Nadalje se sklone postaviti nekaterim strankam v Kranju vodomerce. Nato se reši nekaj rekurzov proti odmeri vodarine. O prošnji dr. Edvarda Globočnika radi poprave starih poslopij in prepustitev lesa v to svrhu v Čemšeniku, se sklone, da naj se poprava starih poslopij dovoli. Kar se pa tiče lesa, se ima isti prej pregledati in odkazati. O prošnji Fr. Ks. Savjovica radi podaljšanja cevovoda, poroča g. Makso Fock in predlaga, da bi se zvezal vodovod od državne ceste pri Krajncu skozi ulico mimo pristav do občinske poti na pokopališče. Sprejeto!

Nesreča pri igri. Petletni posestnikov sin Alojzij Sajevic iz Velesovega se je te dni igral v družbi več sosedovih otrok. Ti so pripeljali iz neke listnice prazen voz in so ga spravili na strm kraj, kjer je voz sam tekel nizdol. Sajevic je padel pod voz in eno kolo mu je šlo čez levo roko ter mu jo zlomilo.

Aretirana cigana. Pretekli torek je orožništvo na Jesenicah aretiralo cigana Viljema Segerja in Karola Taubmanna, ker sta bila hudo na sumu, da sta izvršila več tatvin. Orožništvo ju je izročilo okrajnemu sodišču v Kranjski gori.

Na česti je umrla. Dne 2. t. m. je prišla 57-letna posestnica Barbara Lipovec iz Javorniškega rovta na semenj v Radovljico. Ko se je vračala domov, jo je zadela na poti na kolodvor srčna kap. Žena je umrla v par minutah.

Voznik ga je povozil. Pretekli petek popoldne je povozil neki voznik 16 mesecev starega krojačevega sina Janezka Vrhovnika iz Ježe v črnuški občini, ko se je igral pred hišo. Otrok so morali s smrtno nevarno poškodbo na glavi prepeljati v deželno bolnišnico v Ljubljano, kjer je naslednji dan umrl.

Fantovski napad in težka telesna poškodba. 21letnega delavca Janeza Logarja iz Podbrezja pri Naklem je napadel na binkoštni ponedeljek na poti domov neki fant v Zvirčah. Napadalec je zasadil Logarju nož v hrbet in ga je nevarno poškodoval.

Železniška nesreča. Vlak je dne 1. t. m. podrl na tla na železniški progi med Radovljico in Otočmi 52letnega železniškega čuvaja Matevža Dagarina iz Černivca v mošenjski občini. Ko je šel namreč Dagarin po progi, je nenadoma prihitel vlak, podrl ga je na tla in mu odtrgal desno roko.

Vozno kolo mu šlo čez glavo. Ko je preteklo nedeljo vozil poljanski postiljon, 37letni Martin Bizjak, pošto iz Gorenje vasi v Škofjo Loko je po nesreči odletel z voza, ki je bil poln potnikov. Vozno kolo je šlo Bizjaku šez glavo in ga je težko poškodovalo.

Nasilna fanta. Kajzar Janez Rudolf iz Nove Oslice je prišel pred nekaj dnevi v neko gostilno v Savodnjah, kjer sta popivala dva fanta. Ta dva fanta pa sta se začela delati norca iz Rudolfa, na kar je ta kmalu zapustil gostilno. Fanta sta tekla za njim, ga vrgla na tla, začela ga pretepati s pestmi in suvati z nogami ter sta ga slednjič vrgla v neki jarek, napolnjen z vodo. Iz hudobije sta razbila Rudolfu tudi puško, ki jo je ta nosil s seboj. Rudolf je dobil pri tem pretepanju več znatnih poškodb in je izgubil deset kron denarja v gotovini. Tudi žepno uro ima vso razdrobljeno.

Napad z nožem. Ko se je vračal dne 31. p. m. izdelovalec copat Ivan Logar iz Podbrezja pri Naklem, ga je med potjo napadel neki Janez vulgo Katernikov in ga z nožem osuval. Logar je dobil znatne poškodbe in morali so ga prepeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

Mladi ponarejalci denarja so 15letni Janez Homar in njegova dva brata 15letni Ludvik in 12letni Franc, bajtarja sinovi iz Podhruške. Ponarejali so 10 vinarске novce, katere so delali iz utežev neke stare pokvarjene ure. Falsifikati so bili tako primitivno napravljeni, da so bili nesposobni za vsak promet. Vendar se jim je posrečilo izdati tri take ponarejene komade, 70 let stari, slabovidni branjevki Jožefi Balotta, ki je pa vzlic slabovidnosti imela takoj pomisleke radi pristnosti teh desetvinarskih novcev zlasti drugi dan, ko sta oba mlajša brata prišla v to trgovino vsak z enim takim falsifikatom ter zahtevala vsak zasé za 2 vinarja sladkorja, se je Balotta branila sprejeti denar. Ker sta pa fanta le trdila, da je številka „10“ gori zapisana, je vsled slabega vida denar prejela ter vsakemu izplačala 8 vinarjev. Stvar je prišla

kmalu na dan. Obdolženci, ki si v svoji nerazsodnosti gotovo niso bili svesti posledic takega dejanje, sami pravijo, da se sploh niso zavedali pomena svojega početja. Sodišče je obtožence oprostilo.

Stavbeni obrtniki. Kranjsko okrajno glavarstvo je izdalo sledečo odredbo podrejenim županstvom: Opazilo se je, da se stavbni obrtniki, ki imajo v smislu § 6. zakona z dne 26. decembra 1893. št. 193 drž. zak. omejeno koncesijo za dela na krajevno običajnih stavbah in le v posameznih v dopustilnem dekatu navedenih krajih, — poslužujejo pri svojem obratu zlasti pa nasipih pri stavbiščitih označb, h katerim niso upravičeni in ki so v stanu občinstvo varati ter oškodovati polnopravičene stavbene obrtnike. Tako se zidarji, ki imajo le gori izdano omejeno koncesijo, ne smejo nadevljati označb stavbenik, stavbeni mojster, zidarski mojster itd. temveč edino le zidar. Isto velja za tesarje, kamnoseke in kladerarje (vodnakarje) z omejeno koncesijo, ki se tedaj ne smejo nazivljati tesarski mojstri, kamnoseški mojstri oziroma vodnjaški mojstri. Županstvom se tedaj naroča, da nadzorujejo omenjene obrtnike ter morebitne prestopke v tem oziru tu sem naznanijo v svrhu kazenskega postopanja po § 44 obrtnega reda.

Jesenice. Tovarna industrijske družbe na Jesenicah opušča polagoma svoj obrat in bo vzdrževala le toliko delavcev, kolikor jih bo neobhodno potrebno, da se ohranijo stroji v dobrem stanu. Zato odpušča vsak teden na sto delavcev. Ravnateljstvo se preseli na Dunaj, glavni obrat se pa osredotoči na Škedenj. Da bo udarec za Jesenice še hujši, se čuje, da hočejo vse hranilnice in posojilnice svoja posojila v najkrajšem času iztirjati, ker drugače se jim je bati, da izgube svoj denar. Tako postane po zaslugi naših klerikalcev najbogatejši industrijski kraj na Kranjskem, kjer je bilo na milijone zaslužka prebivališče stradalajočih otrok in žena, kajti moške bodo morali pač po svetu s trebuhom za kruhom.

Za izseljence. Že nekoliko časa priporočajo agentje izseljencem v Ameriko, da naj se istočasno z nakupom vožnega listka za ladjo zavarujejo proti temu, da bi jim morda priseljeniške oblasti ubranile vstop v ondotno ozemlje in priporočajo, da jim v ta namen vplačajo poleg cene za vožni listek za ladjo še nadaljni znesek kot zavarovalno premijo. V kolikor se glasi pogodba na povračilo vožnega listka za nazaj, pomeni tako zavarovanje varanje zavarovanca, ker nosijo te stroške že na podlagi posameznih prekmorskih izseljeniških postav dotične paroplovne družbe. Če se pa sklone zavarovalna pogodba kakor se je to ugotovilo pri neki inozemski družbi, tako, da se zavarovalnina izplača, kadar se dokaže, da se izseljenca ni zavrnilo zaradi kršenja izseljeniške postave, tedaj se je potnik zavaroval proti nevarnosti, ki se sploh nikdar ne more udeleževati, kajti zavrnejo ga pač na podlagi obstoječih izseljeniških predpisov, oziroma bo pač komaj možen dokaz, da ga niso zavrnilo na podlagi teh predpisov. Vidi se tedaj, da sklepanje takih zavarovalnih pogodb navadno pomeni hudobno varanje izseljencev. Izseljence tedaj prav nujno svarimo v njihovem lastnem interesu pred sklepanjem takih popolnoma brezpomembnih in ničvrednih zavarovalnih pogodb.

Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru je že odprt: oskrbnica je Marica Guštin. Hotel je z vsem potrebnim popolnoma založen. Turistom in izletnikom se priporoča poset hotela že sedaj v pomladnem času, ko je okolica v najbujnejšem pomladnem zelenju in cvetju. Ker je hotel posebno pripraven za letovišče in ima dovolj sobic za tujce, priporočati je vsem, ki žele prebiti poletje v zdravem gorskem kraju, a vendar blizu prometa, da si izberejo za počitnice naš hotel Zlatorog. Naročila sprejema in pojasnila daje Slovensko planinsko društvo ali pa oskrbnica Marija Guštin.

ZADNJE VESTI.

Grozeča vojna med Turško in Grško.

Med Turčijo in Grško so postale razmere skrajno napete. Predvčerajšnjim se je vršil izredni ministrski svet. Po ministrskem svetu sta imela ministrski predsednik Venizelos in mornariški minister dolgo konferenco s kraljem. V mestu je bila zvečer razširjena govorica, da je podala grška vlada Turčiji ultimatum, ter da je poklicala pod orožje rezerviste letnika 1908 in dala vojnem brodovju povelje, da naj bo pripravljeno, da odplove proti turški obali. V zbornici je ministrski predsednik Venizelos izjavil sledeče: Ne preide noben dan, da bi Turčija teptala najelementarnejših pravic Grške in Grkov. Te razmere so tako neznosne, da jim moramo napraviti konec. Bolgarija je izjavila, da bo v slučaju konflikta med Turčijo in Grško ostala nevtralna. Niti Grški, niti Turčiji ne bo dovolila prehoda vojaškim četam čez svoje ozemlje in se bo vsakemu takšnemu poskusu z oboroženo silo uprla.

Rusija za razdelitev Albanije.

„Birževije Vjedomosti“, ki so znane po svojih ozkih stikih z ruskim zunanjim uradom, prinašajo

senzacionalni članek, ki se bavi z razdelitvijo Albanije. V članku se zagovarja in predlaga revizija londonskih in bukareških zaključkov glede Balkana. Zagovarja se združitve severne Albanije s Srbijo, južne Albanije z Grško. Bolgarija bi dobila kompenzacije v Macedoniji. Avstro-Ogrska bi bila oškodovana z dolgoletno pogodbo s Srbijo, ki bi se zavezala, da ne zgradi brodovja v Jadranskem morju, Osrednja Albanija je bila mohamedanska provinca pod sultanovo suvereniteto.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52—12

Zahvala

gosp. Konradu Čadež, posestniku in pekovskemu mojstru v Kranju.

Vsled sklepa občnega zbora pomož. bol. blagajne z dne 24. maja t. l. Vas načelstvo pomož. bol. blagajne usoja obvestiti, da se Vam za Vaš blagi čin in velikodušni dar v znesku po 100 kron, katero svoto ste blagovolili nakloniti pomož. bol. blagajni, vsled dobljene stave v hotelu „Nova pošta“ najtopleje zahvaljuje.

Vaša naklonjenost naj bode bodrilo vsem obrtnikom, da bi z enakimi čini pripomogli do boljšega in hitrejšega napredovanja, ki je temelj napredka vsemu obrtnemu stanu. 107

Načelstvo pomožne bolniške blagajne v Kranju,

dne 8. junija 1914.

**Iz proste roke se proda zelo
prostorna, za vsako obrt priprava**

hiša

Savsko predmestje št. 18. 108

Več se izve pri lastnici istotam.

Proda se Puchovo motorno kolo

s tremi konjskimi silami.

Kje, pove upravništvo „Save“. 109

Stanovanje =

105—2 **v hiši 170 se takoj odda. 2 sobi, predsoba, kuhinja in pritikline.**

Sprejemem takoj

2 spretna mizarska pomočnika

v trajno delo.

Franc Kunstler

**parna žaga in mizarstvo
Litija.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

10 52—24

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

9—24

Najbolje in najceneje se kupi pri tvrdki

RUDOLF RUS

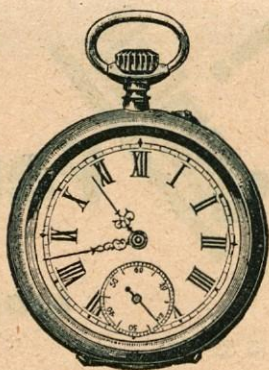
v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki zastonj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

M. RANT :: KRANJ

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki

Trbovljski in češki premog.

8 52—24

Otroški vozički

radi opustitve po zelo znižanih cenah.

Razna vrtna in poljska semena.

Modni salon

68—13

A. Adamič v Kranju

Podružnica v hiši g. M. Mayr

naznanja častitim damam, da je došla ravno kar velika izbira
najmodernejših

dunajskih in pariških modelov

in se bodo isti prodajali dokler kaj zaloge radi pomanjkanja pro-
storov po zelo ugodni ceni. — Velika izbira krasnega nakitja.
Prepričajte se v konkurenčnih cenah predno si nabavite. — Žalni
klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno in ceno izvršujejo.

CYCLES
KINTA
K.C.L.

Zahtevajte
cenik.

KINTA-KOLESA

so splošno priljubljeni, ker so nedosežni v
teku in trpežnosti. Blagovolite si jih ogledati
pri tvrdki

KARL ČAMERNIK & Ko.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji,
avtomobili in posameznimi deli.
Mehanična delavnica in garaža.

7—23

LJUBLJANA

samo Dunajska cesta 9—12

Kreditno društvo v Kranju

registrirana zadruga z omejeno zavezo

6—24

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg

20 52—22

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke, ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga šivalnih strojev in potrebščin. Ravno tam gostilna, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzhacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne na razpolago.

16 52—24

Turisti!

Trgovina Zdravko Krajnc v Kranju

(nasproti c. k. gimnazije)

priporoča svoje izvrstne, vedno sveže delikatese.

Največja kavarna v Kranju, z biljardoma in Paganinijevim orkestrjem!

Najprimernejše shajališče!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

3 52—24

priporoča za

pomladansko sezijo

svojo bogato zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške obleke, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Med dobrimi najboljše so

Puch - kolesa

Pfaff šivalni stroji

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles LJUBLJANA, SODNA UL. št. 7.

zraven sodnije.

33 26—9

Najboljše in najcenejše strešno krilo je

asbestni škrlj „ZENIT“

Izključna zaloga za Gorenjsko

Franc Dolenz, Kranj

Trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki.

101 3—3

Zaloga

dalmatinskega Portland-cementa.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA št. 3.

12—21

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.

Denarnega prometa do konca leta 1912
vlog
rezervnega zaklada

700 milijonov kron,
42 mil. 500 tisoč K,
1 mil. 330 tisoč K.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.